

# Spis treści

<b>Wprowadzenie</b> .....	11
<b>Wykaz najważniejszych skrótów</b> .....	13
<b>1. Ogólne zasady wykonywania szczepień ochronnych</b>	
– <i>Ewa Bernatowska</i> .....	15
Odstępy między szczepieniami .....	16
Wydłużone odstępy między szczepieniami .....	16
Zbyt krótkie odstępy czasu .....	16
Zalecane odstępy między szczepieniami .....	17
Jednoczesne stosowanie kilku szczepionek .....	18
Szczepionki skojarzone .....	18
Proponowane odstępy czasowe między podaniem preparatów zawierających przeciwciała a szczepieniami przeciwko odrze i ospie wietrznej (ACIP-MMWR 2006, 55, RR-15 oraz AAP 2018) .....	19
Szczepienia po przebytych zakażeniach .....	21
Realizacja szczepień ochronnych u dzieci w okresie stosowania immunoterapii .....	22
Szczepionki różnych producentów .....	22
Dobór igły do wkłuć podskórnych i domięśniowych .....	23
Ruchy antyszczepionkowe .....	25
<b>2. Obowiązkowe szczepienia ochronne – <i>Ewa Bernatowska, Bożena Mikołuc</i></b>	27
Program Szczepień Ochronnych – szczepienia obowiązkowe na 2019 rok ..	27
Szczepienie przeciwko gruźlicy .....	27
Gruźlica w Polsce .....	27
Ochronne działanie szczepień .....	27
Bezpieczeństwo szczepień .....	29
Szczepienia obowiązkowe przeciwko gruźlicy .....	29
Szczepienie przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B .....	29
Zakażenie wirusem typu B w Polsce .....	29
Ochronne działanie szczepień .....	29

Bezpieczeństwo szczepień .....	30
Szczepionki .....	30
Szczepienie przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi .....	30
Zachorowania na błonicę, tężec i krztusiec w Polsce .....	30
Ochronne działanie szczepień .....	31
Bezpieczeństwo szczepień .....	31
Szczepionki .....	31
Szczepienia przeciwko <i>Haemophilus influenzae</i> typu b .....	32
Zapadalność na inwazyjną chorobę wywołaną bakterią <i>Haemophilus influenzae</i> typu b .....	32
Ochronne działanie szczepień .....	32
Bezpieczeństwo szczepień .....	32
Szczepionki .....	32
Szczepienia przeciwko <i>poliomyelitis</i> .....	33
Zapadalność na nagminne porażenie dziecięce (choroba Heinego–Medina) .....	33
Ochronne działanie szczepień .....	33
Bezpieczeństwo szczepień .....	33
Szczepionki .....	33
Szczepienia przeciwko odrze, śwince i różyczce .....	33
Zachorowania na odrę, świnkę i różyczkę w Polsce .....	33
Ochronne działanie szczepień .....	34
Bezpieczeństwo szczepień .....	34
Szczepionki .....	34
Szczepienia obowiązkowe osób narażonych w sposób szczególny na zakażenia .....	35
Szczepienia przeciwko pneumokokom w grupach ryzyka .....	37
Szczepienia przeciwko ospie wietrznej w grupach ryzyka .....	39
Szczepienia obowiązkowe przeciwko WZW typu B .....	40
<b>3. Zalecane szczepienia ochronne dla niemowląt, dzieci, młodzieży i dorosłych – Anna Nitka, Paweł Grzesiowski .....</b>	<b>41</b>
Wybrane szczepienia zalecane w aktualnym Programie Szczepień Ochronnych w Polsce .....	43
Szczepienie zalecane przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B (WZW typu B) .....	43
Szczepienia zalecane przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi .....	45
Szczepienia zalecane przeciw <i>poliomyelitis</i> .....	48
Szczepienia zalecane przeciwko <i>Haemophilus influenzae</i> typu b .....	50
Szczepienie przeciwko pneumokokom .....	51
Szczepienia przeciwko meningokokom .....	53
Szczepienia przeciwko ospie wietrznej .....	56
Szczepienie przeciwko rotawirusom .....	58

Szczepienia przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu A (WZW typu A) . . . . .	59
Szczepienia przeciwko grypie . . . . .	61
Szczepienia przeciwko kleszczowemu zapaleniu mózgu . . . . .	66
Szczepienia przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV) . . . . .	67
Szczepienia zalecane dla kobiet przed planowaną ciążą, w czasie ciąży i po porodzie . . . . .	69
Szczepienia przed planowaną ciążą . . . . .	69
Szczepienia w czasie ciąży . . . . .	70
Szczepienia po porodzie . . . . .	70
<b>4. Szczepienia zalecane przeciwko Covid-19 – Ewa Bernatowska . . . . .</b>	<b>73</b>
Grupy objęte szczepieniami przeciwko Covid-19 – kolejność szczepień . . . . .	73
Rodzaje szczepionek . . . . .	73
Skuteczność szczepionek . . . . .	74
Niepożądane odczyny poszczepienne . . . . .	74
Kto nie może być szczepiony przeciwko Covid-19 szczepionką Comirnaty . . . . .	75
Informacje ogólne . . . . .	75
<b>5. Niepożądane odczyny poszczepienne. Bezpieczeństwo szczepień</b>	
– Ewa Bernatowska . . . . .	77
Niepożądane odczyny po szczepieniu BCG u dzieci zdrowych oraz u dzieci z obniżoną odpornością . . . . .	77
Niepożądane odczyny po szczepieniu DTP . . . . .	78
Reakcje alergiczne związane z antygenami białka kurzego . . . . .	81
Bezpieczeństwo szczepień przeciwko grypie . . . . .	82
Szczepionki przeciw grypie a powikłania neurologiczne . . . . .	82
Szczepienia przeciwko grypie u kobiet w ciąży . . . . .	82
Bezpieczeństwo szczepień przeciwko grypie pandemicznej A/H1N1 . . . . .	82
Szczepienie przeciwko ospie wietrznej . . . . .	83
Szczepienie przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego . . . . .	83
Bezpieczeństwo szczepionek rotawirusowych . . . . .	83
Bezpieczeństwo szczepionki przeciwko żółtej gorączce . . . . .	84
Aspekty bezpieczeństwa szczepień w programie eradykacji <i>poliomyelitis</i> na świecie . . . . .	84
Szczepienia u dzieci z zaburzoną odpornością . . . . .	84
Szczepionki żywe . . . . .	84
Szczepionki inaktywowane . . . . .	85
Wpływ leczenia steroidami na odpowiedź poszczepienną . . . . .	86
Miejscowe leczenie steroidami . . . . .	86
Wysokie dawki steroidów niebędące przeciwwskazaniem do szczepień przeciwko ospie wietrznej i innymi żywymi szczepionkami . . . . .	86

Wysokie dawki steroidów i inne rodzaje leczenia immunosupresyjnego będące okresowym przeciwwskazaniem do szczepień przeciwko ospie wietrznej i innymi żywymi szczepionkami .....	87
Tiomersal w szczepionkach dziecięcych .....	87
Szczepienia a autyzm .....	88
Choroby autoimmunizacyjne .....	89
Gdzie szukać bieżących informacji o bezpieczeństwie szczepień .....	90
<b>6. Jak rozmawiać z rodzicami o szczepieniach. Rola lekarza i pielęgniarki w podstawowej opiece zdrowotnej – Anna Bernatowska .....</b>	<b>95</b>
<b>7. Aktualny stan prawny szczepień ochronnych w Polsce</b>	
– Paweł Grzesiowski, Anna Nitka .....	103
Organizacja szczepień ochronnych w świetle obowiązujących przepisów ...	103
Zasady monitorowania bezpieczeństwa szczepień ochronnych .....	106
Aktualny Program Szczepień Ochronnych .....	107
<b>7. Pytania do eksperta .....</b>	<b>109</b>
Szczepienia przeciwko gruźlicy .....	109
Szczepienia przeciwko pneumokokom .....	112
Szczepienia przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B .....	113
Szczepienia przeciwko odrze, śwince i różyczce .....	115
Szczepienia przeciwko rotawirusom .....	117
Szczepienia przeciwko tężcowi i błonicy .....	118
Szczepienia przeciwko ospie wietrznej .....	119
Inne szczepienia .....	120
Zasady wykonywania szczepień ochronnych .....	121
Szczepienia u chorych z zaawansowaną chorobą nowotworową .....	122
<b>Załączniki .....</b>	<b>125</b>
Formularz oceny ryzyka szczepienia ochronnego .....	125
Oświadczenie świadomej odmowy szczepienia ochronnego .....	126
Skierowanie na specjalistyczne badanie lekarskie .....	127
Formularz zgłoszenia niepożądanego odczynu po szczepieniu BCG (przeciw gruźlicy) .....	128
Formularz zgłoszenia niepożądanego odczynu po szczepieniu innym niż BCG .....	132
Program Szczepień Ochronnych na rok 2021 .....	136
Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych .....	173
Zaświadczenie o przeprowadzonym lekarskim badaniu kwalifikacyjnym ..	177
Karta uodpornienia .....	178
Książeczka szczepień .....	180

Sprawozdanie z przeprowadzonych obowiązkowych szczepień ochronnych wg informacji zawartych w kartach uodpornienia . . . . .	182
Sprawozdanie z przeprowadzonych obowiązkowych szczepień ochronnych wg ilości wykorzystanych szczepionek . . . . .	183
Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 2012 r. w sprawie wykazu rodzajów czynności zawodowych oraz zalecanych szczepień ochronnych wymaganych u pracowników, funkcjonariuszy, żołnierzy lub podwładnych podejmujących pracę, zatrudnionych lub wyznaczonych do wykonywania tych czynności . . . . .	184